

Euroopa
Komisjon

nr 56 juuni 2012

EUROOPA KALANDUS JA AKVAKULTUUR

- 🐟 **Vesiviljelus: väljaarendamist ootavad võimalused**
 - 🐟 Harilik tuun – koostöö teadlastega
 - 🐟 Rahvusvaheline – meetmed koostöö jätkamiseks
 - 🐟 Märgistus – täielikum, selgem ja täpsem
- 🐟 Lisa – infolehed vesiviljeluse paremaks mõistmiseks

Konverentsid ja koosolekud

NASCO, aastakoosolek, Edinburgh (Ühendkuningriik), 5.-8. juuni 2012

Kodulehekülg: www.nasco.int

E-post: hq@nasco.int

Tel: +44 (0)131 228 2551

IATTC, liikmete koosolek, La Jolla, California (Ameerika Ühendriigid), 18.-29. juuni 2012

Kodulehekülg: www.iattc.org

E-post: info@iattc.org

Tel: +1 858 546 71 00

Euroopa institutsioonide töö ajakava

Euroopa Parlamendi kalanduskomisjon

Kodulehekülg: www.europarl.europa.eu

E-post: ip-PECH@europarl.europa.eu

Tel: +32 2 284 49 09 (Brüssel)

või +33 3 88 17 67 69 (Strasbourg)

• 19.-20. juuni 2012, Brüssel (Belgia)

• 10.-11. juuli 2012, Brüssel (Belgia)

Euroopa Liidu põllumajanduse ja kalanduse nõukogu

Kodulehekülg: www.consilium.europa.eu

• 12. juuni 2012, Luxembourg (Luksemburg)

• 16.-17. juuli 2012, Brüssel (Belgia)

2 K A L E N D E R

3 J U H T K I R I

Vesiviljelus ootab arengut

4 U U D I S E D

Harilik tuun – koostöö teadlastega

5 F O O K U S E S

Vesiviljelus – väljaarendamist ootavad võimalused

8-11 U U D I S E D

Ühiskasutuses olevad varud – koostöö säilitamine

Mürgistus – eesmärk on tarbijat paremini teavitada

12 L Ü H I U U D I S E D

Meie lugejatele

Saatke meile oma arvamused ja ettepanekud järgmisel aadressil:
European Commission – Directorate-General for Maritime Affairs and Fisheries
– Information, communication, inter-institutional relations, evaluation and
programming Unit – Rue de la Loi/Wetstraat 200 – B-1049 Brussels,
või faksi teel numbril (+32) 2 297 95 64.

Juurde kirjutage märgusõna *Euroopa kalandus ja akvakultuur*.
E-post: fisheries-magazine@ec.europa.eu

- Euroopa Komisjoni merenduse ja kalanduse voliniku Maria Damanaki veebileht
> http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/damanaki/index_en.htm
- Rakendus: Euroopa mereatlas > <http://ec.europa.eu/maritimeatlas>
- Kalanduse valdkonna veebileht > <http://ec.europa.eu/fisheries>
- Merenduse veebilehe aadress > <http://ec.europa.eu/maritimeaffairs>

Euroopa kalandus ja akvakultuur on ajakiri, mida annab välja Euroopa Komisjoni merendus- ja kalandusajade peadirektoraat. Ajakiri saadetakse tasuta tellimisavalduse esitajatele (vt tellimislehte lk 12). *Euroopa kalandus ja akvakultuur* ilmub viis korda aastas ning see avaldatakse ka merendus- ja kalandusajade PD koduleheküljel (http://ec.europa.eu/fisheries/documentation/magazine/index_et.htm).

Vastutav väljaandja: Euroopa Komisjon, merendus- ja kalandusajade peadirektoraat, peadirektor.

Vastutust piirav tingimus: merendus- ja kalandusajade PD vastutab vaid väljaande avaldamise üldküsimuste eest ega ole mingil viisil heaks kiitnud või kinnitanud selles avaldatavaid seisukohti. Ajakirjas avaldatud arvamusi ei saa tõlgendada Euroopa Komisjoni merendus- ja kalandusajade PD ametliku seisukohana.

Komisjon ei vastuta väljaandes avaldatud andmete õigsuse eest.

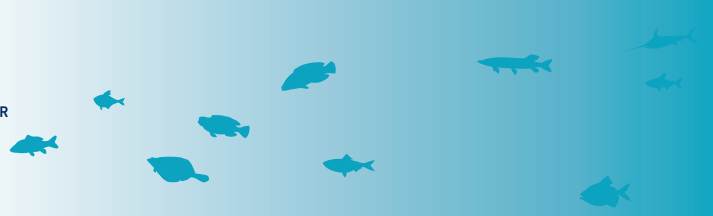
Komisjon ega tema nimel tegutsevad isikud ei vastuta ajakirja kasutusviisi eest.

© Euroopa Liit, 2012

Väljaannet võib kopeerida vaid juhul, kui esitatakse viide allikmaterjalile.

Kaanefoto: © Reporters

Illustratsioonid (*Acipenser baerii* – *Cyprinus carpio*): © Scanfish

Vesiviljelus ootab arengut

„Euroopa Liit peab edendama säästvat, konkurentsivõimelist ja mitmekesist vesiviljelust, mida toetavad kõige eesrindlikumad teadusuuringud ja tehnoloogia, ning ületama juurdepääsuprobleemid ja haldustakistused.”

See lause pärineb Euroopa Komisjoni poolt 2011. aasta juunis tehtud ühise kalanduspoliitika reformi ettepanekust ning võtab kokku ELi poliitika vesiviljeluse valdkonnas: keskkonnakaitse, majandusareng, teadusuuringud, tehnoloogiline innovatsioon ja haldusmenetluste lihtsustamine. Reformi eesmärk on ELi vesiviljeluse potentsiaali täiel määral ära kasutada ja muuta praegused raskused arenguvõimalusteks. Ühtlasi on reform seadnud sihiks suurendada Euroopa tootmismahтусid, sest selles vallas võib viimastel aastatel täheldada teatavat seisakut. Kui merekalade vesiviljelus on Euroopas väga kiiresti edasi arenenud, eeskätt tänu mitme uue toote, näiteks lõhe, kiviahvana, besuugo ja kammelja jõudmisele tavaturgudele, võib traditsioonilistes vesiviljelussektorites, nagu mageveekalade kasvatamine või molluskikasvatuse, mis annavad ligikaudu poole Euroopa toodangust, näha pigem seisakut või isegi tagasiminekut.

Sellisel seisakul on mitu põhjust: haldustakistused, ruumiline konkurents rannikualadel, liiga väike tootevalik, finantsasutuste toetuse puudumine, tarbijate ebapiisav teavitamine.

Sektori märkimisväärse potentsiaali ära kasutamiseks tuleb otsustavalt tegutseda. Euroopas on olemas asjakohane oskusteave vesiviljelussektori kohta. Samuti on olemas gastronoomiline traditsioon, mis avab turud kvaliteetsetele vesiviljelustoodetele. Ja lõpuks on olemas ka järjest suurenev nõudlus tervislike ja suure toiteväärtusega toodete järele.

Seega on riiklikel ametiasutustel oluline roll kõnealuse sektori toetamisel ja selle tegelike arenguperspektiivide elluviimisel. Selleks peab komisjon tegema tihedat koostööd liikmesriikidega, et tagada vesiviljelussektorile vajalik tugi.

Riiklikud ametiasutused peavad ühtlasi koondama vesiviljelussektori erinevad huvirühmad – väike- ja suurtööstuse, kõik varustusahela lülid, aga ka tarbijad ja kodanikuühiskonna esindajad. ELi tasandil teeb komisjon ettepaneku töötada välja strateegilised suunised, milles määratakse kindlaks üldised prioriteedid ja eesmärgid. Seejärel palutakse liikmesriikidel võtta vastu mitmeaastased vesiviljeluse kavad. Selles uues raamistikus on liikmesriikidel võimalik vahetada häid tavasid, üksteist koolitada ja teha koostööd.

Just kirjeldatud perspektiivi silmas pidades korraldas komisjon koos Austria ametiasutustega 11. mail Salzburgis ministerruumidevahelise konverentsi vesiviljeluse tuleviku kohta. Eesmärgiks oli koos kõigi asjaomaste huvirühmadega arutada, milline peaks olema Euroopa Liidu roll vesiviljeluse arengu toetamisel.

Toimetus

Harilik tuun – koostöö teadlastega

ICCAT esitas pöördumise kõigile kutselistele ja harrastuskaluritele. Kalandusorganisatsioonil on vaja teha nendega koostööd olulise teadusprogrammi elluviimiseks, mille eesmärk on õppida paremini tundma üht olulist tähtsusega liiki – Atlandi ookeani harilikku tuuni.

Alates 2009. aastast koordineerib ICCAT⁽¹⁾ laiaulatuslikku uurimisprogrammi, mis keskendub Atlandi ookeani harilikule tuunile. Teadlasringkondades koodnimega GBYP (*Grande Bluefin Year Programme*) all tuntud programmi eesmärk on õppida kõnealust liiki paremini tundma, et hallata olemasolevaid varusid ratsionaalsel ja jätkusuutlikul viisil.

Tuleb märkida, et meie teadmistes hariliku tuuni kohta on veel palju lünki, eeskätt seoses selle liigi rändega, paljunemiskäitumisega, toitumisega, jagunemisega kaheks Atlandi ookeani eraldi varuks (idapoolne ja läänepoolne varu) jne.

Programmi GBYP põhispensor on Euroopa Liit. Samas hõlmab programm ka mitme eraõigusliku partneri (eeskätt tuunitööstuse, tuunipüügi võrkude tootjate jt) finantstoetust ning riiklike ametiasutuste osalust (teadusasutused, Ameerika Ühendriigid ja teised ICCATi liikmed). Programmi raames tehakse õhuvaatlusi, kogutakse ja analüüsitakse püügiandmeid, viiakse läbi bioloogilisi ja geneetilisi uuringuid, töötatakse välja uusi hindamismeetodeid ja kalade märgistamise võtteid. Siinkohal pakubki meile huvi viimati mainitu.

2011. aasta püügihooja lõpus toimus programmi käigus esimene tavapärase tuunide märgistamine Biskaia lahes, Gibraltari väina piirkonnas ja Vahemeres. Sel viisil märgistati ligikaudu 4 000 tuuni. Märgistamise eesmärgiks polnud mitte üksnes märgistatud isendite liikumise uurimine, vaid ka teatavate muude parameetrite, nagu loomuliku surevuse määra täpsustamine.

Et innustada kalureid väljapüütud hariliku tuuni märgiseid tagasi saatma, käivitas ICCAT teavituskampaania üheksas keeles, sealhulgas araabia ja jaapani keeles.

Kasutati erinevaid märgistamismeetodeid – tavapäraseid kala seljale kinnitatavaid märgiseid ja elektroonilisi märgiseid. Elektroonilisi märgiseid on kaht liiki: ühed eralduvad automaatselt ja edastavad andmed satelliitide kaudu, teised paigaldatakse kalade seedeelunditesse ja tuleb hiljem kokku koguda, sest andmed salvestatakse märgise sisemällu.

Märgiste kokkukogumine ei ole aga paraku alati lihtne. Üldpõhimõttena tähendab see, et kui kala välja püütakse, tuleb märgised saata teadusuringut läbiviivale asutusele, antud juhul ICCATile, mille peakorter asub Madridis. Üldiselt on kalurid näidanud end selliste uuringute puhul küllalt koostöövalmitena ja saadavad leitud märgised meeleldi tagasi. Kahjuks ei kehti see alati hariliku tuuniga seotud uuringute kohta.

Teaduslik teavituskampaania

Käimasoleva uurimisprogrammi puhul „on tagastamise määr Vahemeres alla 1 % ja Atlandi ookeani piirkonnas alla 5 %,” selgitab ICCATi programmi koordinaator Antonio Di Natale. „Teaduslike järeltulemuste tegemiseks on see määr liiga madal.”

Asjaolu, et nii kutseliste kalurite kui sportliku kalapüügi viljelejate seas on märgiste tagastamise määr tavapärasest madalam, on ilmselt seletatav konkreetse liigiga seotud pingelise ja tihedat järelevalvet hõlmava olukorraga. Seetõttu otsustas ICCAT võtta erinevaid meetmeid märgiste tagastamise määra suurendamiseks.

Esiteks käivitati kutselistele ja harrastuskaluritele suunatud teavituskampaania, mille eesmärk oli innustada neid koostööle. Teiseks jäävad märgiseid tagastanud kalurid konfidentsiaalseks. Ja kolmandaks otsustas ICCAT suurendada kaluritele makstava hüvitise summat. Tavapärase märgiste korral on hüvitise suurus 50 eurot märgise kohta. Elektrooniliste märgiste puhul on tasu suurus 1 000 eurot.

Teavituskampaania raames kutsus ICCAT kõiki kalureid üles tegema teadlastega koostööd. Programmi eesmärk on paremini ära kasutada seda suure kaubandusliku ja ökoloogilise väärtusega kalavaru. Programmi tulemusena peaks võitma kõik kõnealuse kalavaruga seotud huvirühmad.

Lisateave:
<http://www.iccat.es/GBYP/en/index.htm>

(1) Rahvusvaheline Atlandi Tuunikala Kaitse Komisjon (inglisekeelne lühend ICCAT) on piirkondlik kalandusorganisatsioon, mille ülesanne on Atlandi ookeani ja Vahemere tuuni-, möökkala-, marliini- ja haivarude ning nende liikide kaaspüügina püütud liikide varude haldamine.

Vesiviljelus – väljaarendamist ootavad võimalused

Kalad, molluskid ja koorikloomad hõivavad meie toidusedelis järjest suurema osa. Kasvav nõudlus avab vesiviljeluse jaoks uued perspektiivid. Selles ja neljas järgmises numbris tutvustame kümnet peamist Euroopa Liidus kasvatatavat vesiviljelusliiki.

Viimaste ametlike statistiliste andmete kohaselt (2009) moodustab vesiviljelusest saadav toodang ligikaudu veerandi Euroopa Liidu kalade, molluskite ja koorikloomade kogutoodangust, ülejäänud pärineb püügist. See tähendab ligikaudu 1,3 miljonit tonni toitu. ELi peamised kalatootjad on Ühendkuningriik (lõhe) ja Kreeka (besuugo ja kiviahven) ning molluskitootjad Hispaania (söödav rannakarp), Prantsusmaa (auster) ja Itaalia (veenuskarp).

Ligikaudu 23 kilogrammile veeorganismidele, mida iga eurooplane aasta jooksul tarbib (ja millest umbes kümnendik pärineb ELi vesiviljelusest), tuleb veel lisada imporditavad vesiviljelustooted, eeskätt lõhe (Norra), troopilised krevetid (Tai, Bangladesh, India) ja panga (Vietnam).

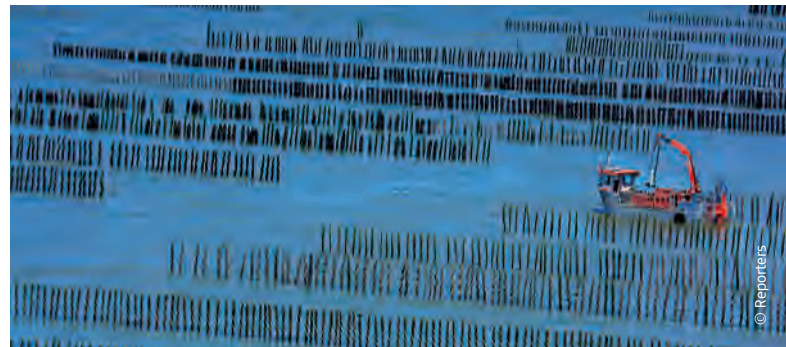
Ülemaailmsel tasandil on kasv veelgi märgatavam. ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) andmetel pärines maailmas 2009. aastal tarbitud 118 miljonist tonnist kalast, molluskitest ja koorikloomadest 55 miljonit tonni, st peaaegu pool koguhulgast, vesiviljelusest. Vesiviljelustoodang on alates 2000. aastast suurenenud ligikaudu 35% võrra. Samas ei järgi Euroopa vesiviljelus sellist üldist suunda, vaid on juba mitme aasta jooksul püsinud paigalseisus.

Kümme liiki, kümme teabelehte

Euroopa Liidu olulisematele vesiviljelusliikidele pühendatud kümme teabelehte avaldatakse kuni ajakirja 60. numbrini, iga numbris ilmub kaks teabelehte.

Teabeleht pakub erisugust teavet, hõlmates liigi bioloogiat, erinevaid kasvatus-, tootmis- ja turustusmeetodeid ning liigi toiteväärtusega seotud andmeid. Teabelehe lõpus toodud retsept pakub lihtsat ja isuäratavat viisi kala või molluski kasutamiseks toidus.

Kahes esimeses teabelehes käsitletavad liigid on tuur ja karpkala. Järgmised teabelehed avaldamise järjekorras on pühendatud kiviahvenale ja forellile (nr 57), kammeljale ja lõhele (nr 58), besuugole ja söödavale rannakarbile (nr 59) ning lõpuks austrile ja veenuskarbile (nr 60).

EL võttis 2009. aastal vastu mahevesiviljeluse, sealhulgas vetikate kasvatamise suhtes kohaldatavad standardid. Toodud roheline logo näitab, et liigi tootmisel on erilist tähelepanu pööratud tema heaolule ja elurikkusele ning sellel on veekeskkonnale minimaalne mõju ⁽¹⁾.

Käimasoleva ühise põllumajanduspoliitika reformi üks eesmärk on tugevdada ELi vesiviljelussektorit, parandada selle konkurentsivõimet ja jätkusuutlikkust ning toetada ühtlasi kvaliteetseid ja keskkonnasäästlikke tooteid.

Kvaliteet

ELi vesiviljelus on jätkusuutlik ja tagab Euroopa tarbijate varustamise tervislike, usaldusväärsete ja kvaliteetsete toodetega. Otsestelt vesiviljelusega on seotud 80 000 töökohta ranniku- ja maapiirkondades.

Euroopas toodetavad liigid on väga mitmekesised. Keskaegsest kala-kasvatusest alguse saanud veeloomade kasvatuse arendamine on arenenud väga erinevatesse suundadesse ja hõlmab praeguseks erinevaid tehnoloogiasid, meetodeid ja isegi traditsioone, mida me tutvustame järgnevatel teabelehtedel.

Kasvatusemeetodite arengu aluseks on väga põhjalikud teadusuuringud, mis on võimaldanud välja arendada Euroopa jaoks olulise oskusteabe. See on muutunud vesiviljeluse valdkonnaks, mis hõivab ELis tulevikus järjest olulisemaks muutuva kohta.

(1) Vt Euroopa kalandus ja akvakultuur, nr 50, lk 10-11.

Ekstensiivne magevee vesiviljelus

Tiike hooldatakse nii, et see soodustab veeloomastiku suuremat juurdekasvu võrreldes looduslike ökosüsteemidega. Asustustihedus on väike ja kalad toituvad loomulikul viisil. Mõned tootjad kasutavad ka lisaööta. Sellised tiigid on oluline ja positiivne tegur maastikukujunduses, veemajanduses ja elurikkuse tagamisel.

Näited – Karpkala koos teiste liikidega (siig, koha, haug, säga jne).

Mereliikide kasvatamine maismaal asuvates tiikides

Mereliike (eeskätt lestalisi) on võimalik kasvatada ka maismaal asuvates tehistiikides, mida varustatakse mereveega. Mereliikide optimaalseks tootmiseks kasvatus- ja nuumamistiikides on oluline tagada vee ringlus suletud ja kontrolli all olevas keskkonnas.

Näited – Kammeljas, harilik merikeel, senegali merikeel, huntahven, kuld-merikoger.

Ekstensiivne vesiviljelus väikese soolsusega vees

Veeloomi, mis sageli kantakse kohale merest koos veevooluga, hoitakse spetsiaalselt selleks ette valmistatud laguunides (it *valli*, hisp *estero*). Kasvandusest pärinevate maimude lisamine ja täiendava sööda kasutamine muudavad sellise kasvatusviisi poolekstensiivseks. Niisugune vesiviljelusvorm mängib olulist rolli rannikualade loodusliku pärandi säilitamisel.

Näited – Kiviahven, angerjas, harilik merikeel, senegali merikeel, besuugo, kefaal, tuur, krevetid ja merikarbid.

Acipenser baerii

Bioloogia

Euroopas kasvatatakse tuurlaste (*Acipenseridae*) sugukonna mitmeid liike, sealhulgas siberi tuura, doonau tuura, sterletit, atlanti tuura ja aadria tuura. Paljusid tuurlasi peetakse ohustatud või isegi äärmiselt ohustatud liikideks. Nende populatsioon on drastiliselt vähenenud rändeteid tõkestavate tammide ehituse, ülepüügi ja saastuse tagajärjel. Seetõttu on tuurakasvatuse lisaks liha ja kaaviari tootmisele oluline ka nende liikide taastamise seisukohalt, kuivõrd see avaldab soodsat mõju looduslike kalavarude säilimisele.

Üks ELis kõige enam kasvatatavaid tuurlasi on siberi tuur (*Acipenser baerii*). Siberi tuura kasvatamise süsteemid töötati välja 1970. aastatel endises Nõukogude Liidus. Enam-vähem samal ajal toodi esimesed isendid teadusliku koostööprogrammi raames Prantsusmaale.

Kasvatamine

Siberi tuura sigimine on keeruline, sest emastel ei toimu ovulatsiooni igal aastal, samuti ei toimu ovulatsioon kõigil isenditel samal ajal. Veetemperatuuri reguleerimise abil on siiski võimalik saada munarakke suhteliselt pika perioodi jooksul, mis võib kesta detsembrist maikuuni.

Siberi tuura on võimalik kasvatada basseinides, tiikides ja sumpades. Nad on lihasööjad ning neid söödetakse kalajahust, kalaõlist ja taimeekstraktidest valmistatud graanulitega. Liha saamiseks kasvatatava, st kaubandusliku kaaluga (700 g) tuura keskmine kasvatusaeg on 14 kuud. Väljapüügil püütakse kalad võrkudesse.

Tuura kasvatamine kaaviari tootmiseks on kulukas, sest emaste suguküpsuse saabumiseni kulub vähemalt seitse aastat. Sel ajal kasvatatakse neid voolava mageda veega basseinides. Varasemal ajal emased tapeti ja nende mari võeti välja. Ent viimastel aastatel on kalakasvatajad välja töötanud meetodeid marja eemaldamiseks ilma kala tapmata, mis vähendab tootmiskulusid, kuna suureneb saagikus emaskala kohta.

Tootmine ja kauplemine

Ülemaailmsel tasandil on tuurapüük varude vähenemise tõttu peaaegu lakanud ja looduslike isendite marja eksport on keelustatud. Püük on asendunud kasvatamisega ning kogu maailma tuuratoodangust langeb tänapäeval 85% Hiina vesiviljeluse arvele. Suuremad tuurakasvatajad Hiina järel on Venemaa ja EL. Lääne-Euroopas kasvatatakse kõige enam siberi tuura. Olgugi et kaaviaritootmise statistika ei ole päris täpne, tundub, et Euroopa tuurakasvatuse keskendunud peamiselt kaaviari tootmisele (80% väärtusest) ning EL on muutunud praegu kaaviari importijast pigem eksportijaks (väärtust arvestades). ELi peamised kaaviaritootjad on Itaalia ja Prantsusmaa.

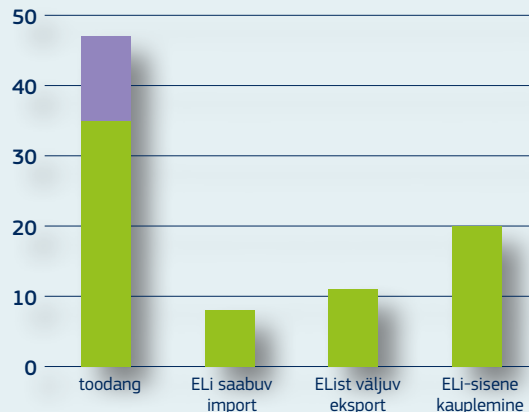
Tuura kasvatatakse lisaks marjale (kaaviar) ka luudeta liha pärast.

Esitusviis turul

Nimetust „kaaviar” võib kasutada üksnes tuurlaste (*Acipenseridae*) sugukonda kuuluvate kalade soolatud marja kohta. Muude kala-liikide marja võib nimetada ainult „kaaviariasendajaks”. Väga huvipakkuv toode on ka tuuraliha, mille eelis on see, et liha on luudeta. Kuid Euroopa tarbijate seas ei ole see fileeritud või suitutatud kujul müüdav kala veel eriti tuntud.

Tuura müügiimaht ja sellega kauplemine ELis* (2009) (miljonit eurot)

- Kalaliha
- Kaaviar

* püügist ja vesiviljelusest.

Allikas: Kalaliha kohta Eurostat, kaaviari kohta EK merenduse ja kalanduse peadirektoraadi hinnang erinevate allikate põhjal.

Tuuraliblikad estragoniga

Koostisained (4 inimesele)

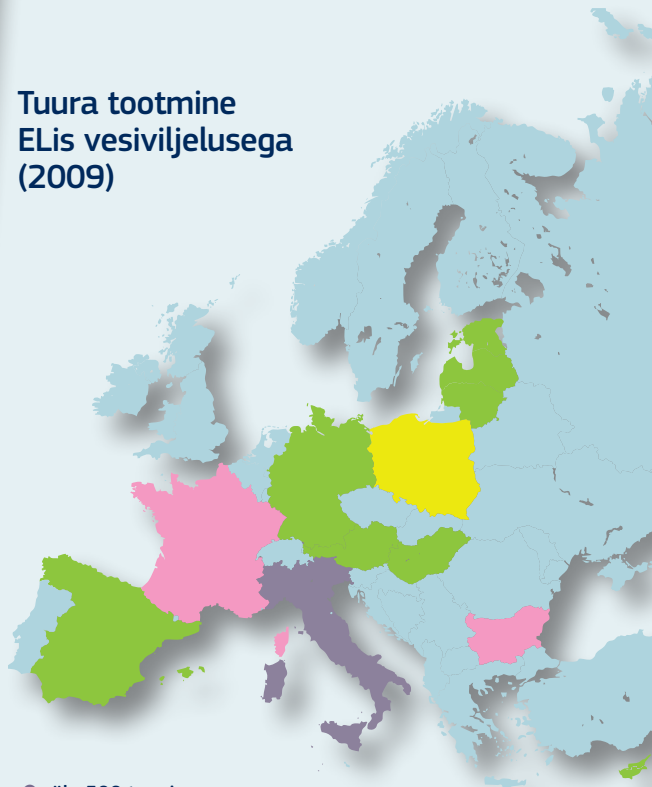
- 4 tuuraliblikat
- 30 g võid
- 1 šalottsibul
- 3 värsket estragonivart
- 10 cl valget veini
- 10 cl koort
- 1 värske tomat
- 20 cl kalapuljongit
- Söödavaid lilleõisi
- Soola ja pipart

Valmistamine

1. Küpseta maitsestatud tuuraliblikaid kalapuljongis 175° ahjus 15 minutit.
2. Võta tuuraliblikad ahjust ja hoi a soojas.
3. Keeda küpsetusleem kokku 2/3ni selle algsest mahust.
4. Hauta hakitud šalottsibul kastrulis võis klaasjaks ja lisa täringusuursteks tükkideks lõigatud tomati viljaliha.
5. Lisa peeneks hakitud estragon ja kalla juurde kokkukeedetud küpsetusmahl.
6. Lisa kreem ja keeda kastme paksenemiseni. Maitsesta.
7. Vala kaste tuuraliblikatele ja kaunista aastaajale vastavate söödavate lilleõitega (kannike, roos, kress, geraanium, priimula, rukkilill, kurgirohi, võõrasema jne).

Peakoka Philippe Votquenne'i (Euro-Toques Belgia) retsept

Tuura tootmine ELis vesiviljelusega (2009)

- üle 500 tonni
- 200 kuni 500 tonni
- 100 kuni 200 tonni
- alla 100 tonni

Allikas: Eurostat.

Karpkala

Cyprinus carpio

Bioloogia

Hariliku karpkala (*Cyprinus carpio*) looduslikud elupaigad asuvad Aasias ja Ida-Euroopas. Kuigi on andmeid selle kohta, et juba roomlased söid ja pidasid karpkalu, hakati neid Euroopa veekogudes kasvatama alles keskajal. Sageli seostati neid kloostritega, sest paastupäevadel söödi liha asemel pigem kala.

Karpkala on kodustatud liik, kes on kasvatussüsteemidega kohastunud. Liik ei ole tundlik vee kvaliteedi ja temperatuuri suhtes. Karpkala võib elada igasugustes aeglaselt voolava või seisva veega veekogudes. Karbid on kõigesööjad ning toituvad peamiselt zooplanktonist, põhjaloomastikust, detriidist ja veetaimede osadest. Karpkala loodusliku vormi nimetatakse sasaa-niks (soomuskarbiks) ning sellel on suured ühtlaste vahedega soomused. Kultuurvormidel (peegelkarpidel) on soomuseid vähe ja need paiknevad ebaühtlaselt.

Kasvatamine

Karpkalu paljundatakse enamasti haudejaamades. Kohe pärast koorumist paigutatakse vastsed madalatesse rennidesse või kasvutiikidesse, mis täidetakse planktonirikka veega. Esialgu piisab noortele karpkaladele toiduks tiigi looduslikust planktonist, taimedest ja põhjaselgrootutest. Hiljem antakse kaladele siiski sageli ka lisa sööta, näiteks jämedat teraviljajahu või erinevaid söödasegusid. Sügisel tiik puhastatakse ja karpkalad viiakse üle sügavamasse talvitustiiki või jäetakse kevadeni algsesse tiiki. Külmematel kuudel nende aktiivsus väheneb ning nad toituvad vähe või üldse mitte.

Järgmisel kevadel viiakse karpkalad üle suvitustiikidesse, kus nad kasvavad kahe aasta vanuseks. Kolmanda eluaasta kevadel paigutatakse karpkalad suurtesse nuumamistiikidesse. Nad toituvad sealses ökosüsteemis olevast toidust, mida tavaliselt siiski täiendatakse teraviljaga.

Kalad püütakse tavaliselt välja sügisel (enne vee külmumist). Sõltuvalt suurusest sorteeritakse nad seejärel sugukaladeks ja müügikaladeks. Kuna suurem osa karpkaladest müüakse vahetult enne jõule, jäetakse nad tavaliselt mitmeks nädalaks puhtasse magedasse vette, mis aitab ka parandada nende maitset enne turustamist. Ent üha enam püütakse karpe välja ka teistel aastaegadel, seda kas otse tarbimise või kalastusveekogudesse asustamise eesmärgil.

Karpkala võib kaaluda kuni 30 kg ning olla ühe meetri pikkune või isegi pikem. Turustatakse tavaliselt siiski 30–50 cm pikkuseid ning 1,5–3 kg kaaluvaid kalu (sõltuvalt piirkonnast), kelle kasvatamiseks kulub Euroopa ilmastikutingimustes kolm kuni neli aastat.

Tavaliselt on karpkalakasvatuse poolintensiivne. Karpkala on võimalik kasvatada monokultuurina, polükultuurina (koos teiste mageveeliikidega, näiteks haugid, sägalised või pakslaubad) või integreeritult koos muude põllumajandustegevustega. Karbitiigid täidavad sageli olulisi ülesandeid bioloogilise mitmekesisuse suurendamisel, maastikul olevate veekogude säilitamisel ja alade üleujutuse eest kaitsmisel.

Tootmine ja kauplemine

Valdav osa karbitoodangust pärineb vesiviljelusest. Maailma karbitootmisest on 80% Hiina kätes. Hiinast oluliselt väiksemad tähtsamad tootjad on Indoneesia, Vietnam, EL, Venemaa, Bangladesh ja Brasiilia. ELis on karpkala traditsiooniline toiduaine Kesk-Euroopas. Kaks suurimat tootjat on Poola ja Tšehhi Vabariik. Karpkala eksport kolmandatesse riikidesse on nullilähedane. ELi-siseses kauplemises esinevad vaid piiratud kaubavood Tšehhi Vabariigist Saksamaale. Mitmetes liikmesriikides on see liik endiselt tundmatu.

Karpkalade väljapüük Tšehhi Vabariigis.

Esitusviis turul

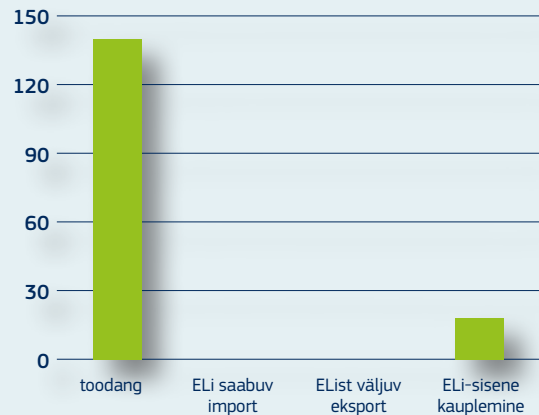
Tänapäeval kasvatatakse karpkala põhiliselt Kesk-Euroopas, kus kala ostetakse elusana ning valmistatakse jõulutoiduks ja veidi väiksemas ulatuses ka lihavõtteks. Traditsioonilise juudi kalaraa (*gefilte fish*) retsept on tuntud kogu maailmas, roa valmistamiseks peenestatakse karpkala liha koos sibulaga, keedetakse ning topitakse täidisena kalanaha alla.

Praegusel ajal püüavad tootjad pakutavat valikut mitmekestada väikeste töötlemisüksuste abil, et pakkuda pooltooteid (kotletid, värsked või suitsutatud, fileeritud või viilutatud kala) või traditsioonilistel retseptidel põhinevaid valmistooteid. Suur osa toodangust läheb kalapüüdjatele veekogude asustamiseks ja harrastuspüügi tiikide varude täiendamiseks.

Toiteväärtus 100 g kohta (keskmine)

Kalorid: 100 kcal
Valgud: 17,7 g
Seleen: 20 µg
D-vitamiin: 3,8 µg
Eikosapentaenehape: 66 mg
Dokosaheksaenehape: 60 mg

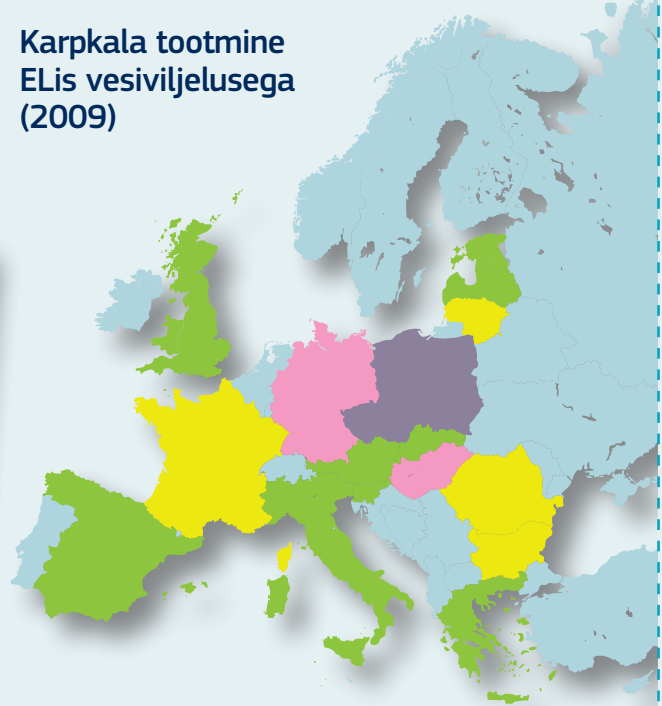
Karpkala müügiimaht ja sellega kauplemine ELis* (2009) (miljonit eurot)

* püügist ja vesiviljelusest.

Allikas: Eurostat.

Karpkala tootmine ELis vesiviljelusega (2009)

Allikas: Eurostat.

Karpkalafilee õlles

Koostisained (4 inimesele)

- 500 g karpkalafileed
- 30 g võid
- 150 g sibulat
- 30 g piparkooke
- 30 g magusamat saia/saia valget (või magusamat saia/saia valget sisu ja 1 supilusikatäis mett)
- 50 g sellerit
- Tüümiani, loorberit, peterselli
- 33 cl mahedat heledat õlut
- 10 cl koort
- Soola ja pipart

Valmistamine

1. Haki sibul ja seller väikesteks tükkideks.
2. Hauta sibul ja seller võis, siis lisa piparkoogid (või magusamat saia/saia valget sisu ja 1 supilusikatäis mett).
3. Aseta maitsestatud karpkalafileed köögiviljadele ja kalla peale veidi õlut. Lisa tüümian ja loorber.
4. Lase kergelt keema, võta karpkalafileed köögiviljatükkidelt ja hoi a soojas.
5. Mikserda keeduleem ja lase segu läbi peene sõela, et kastmesse ei jääks saiatükke.
6. Aseta tulele ja keeda kokku kuni kastme paksenemiseni.
7. Lisa koor ja maitsest.
8. Serveeri karpkalafilee kastmega üle valatult, kaunistades hakitud peterselliga.

Peakoka Philippe Votquenne'i (Euro-Toques Belgia) retsept

Intensiivne magevee vesiviljelus

Intensiivkasvatussüsteemide puhul kasvatatakse kalu kasvatustiikides seni, kuni nad jõuavad turustamiseks sobiliku suuruseni. Kasutatakse kaht tehnoloogiat: pideva läbivooluga süsteemid (tiikide jaoks vajalik vesi võetakse jõest tiikidest ülesvoolu, vesi suunatakse tiikidest allavoolu jõkke tagasi) ja ringleva veega süsteemid (vesi on suletud ringluses ja seda kasutatakse uuesti, pumbates selle tiikidesse tagasi). Ringleva veega süsteemid on kulukamad (energia), kuid võimaldavad paremini kontrollida kasvatustingimusi (vee temperatuur, hapnikusisaldus) ja vee kvaliteeti.

Näited – Vikerforell, angerjas, säga, tuur, tilapia jt.

Merepuure kasutatav vesiviljelus

Kalu hoitakse merepõhja ankurdatud puurides, mida hoiavad pinnal ujuvad plastramid. Sellist kasvatusviisi kasutatakse eeskätt varjulisemates rannikulähedastes vetes, kuid keerulisemad meetodid (veealused puurid, kaugjälgimissüsteemid, automaattoitmine jne) võimaldavad kasvatuspuure kasutada ka rannikust kaugemal.

Näited – Atlandi lõhe, huntahven, kuld-merikoger, kotkaskala jt.

Molluskikasvatus

Molluskikasvatus seisneb looduslike või paljundustiikidest pärinevate ja veekeskkonnas looduslikult esinevatest toitainetest toituvate isendite (filtreerivad loomad) korjamises. Austri- ja merikarbikasvatus moodustavad 90% Euroopa toodangust ning hõlmavad väga erinevaid kasvatusmeetodeid: kasvatamine merepõhjas, kasvatuslaudadel, puitvaiadel, köitel jne.

Näited – Austrid (austrikasvatus), söödav rannakarp (merikarbikasvatus), veenuskarp, merikõrvad.

Ühiskasutuses olevad varud – koostöö säilitamine

32 miljardi euroni ulatuva impordimahuga on Euroopa Liit maailmas kala turustamises esikohal. Tegemist on olulise turuga, millele keskendub kõikide maailmajagude eksportijate tähelepanu. Selline positsioon paneb Euroopa Liidule kohustused – mida ta ka täidab – ebaseadusliku kalapüügi vastases võitluses ja üldisemalt kalavarude ülemäärase kasutamise vältimisel. Vaatamata laiaulatuslikule meetmete arsenalile ei ole Euroopa Liidul vahendeid toimimaks olukorras, kus rahvusvahelises kasutuses olevate kalavarude puhul keeldutakse koostööst või selle jätkamisest. Euroopa Komisjon teeb ettepaneku see lünk likvideerida.

14. detsembril 2011 esitas Euroopa Komisjon ettepaneku võtta vastu määrus, milles käsitletakse kalavarude kaitseks võetavaid teatavaid meetmeid seoses mittesäästvat kalapüüki lubavate riikidega⁽¹⁾. Ettepaneku eesmärk on võimaldada Euroopa Liidul sulgeda ukсед sellistest riikidest pärineva kala ekspordile, kes keelduvad võtmast vastust kalavarude ühisel haldamisel.

Määruse väljatöötamiseks andis ajendi Atlandi ookeani makrellivarude ümber puhkenud konflikt. Kirde-Atlandi makrellivaru kasutamine jaguneb püügipiirkonna rannikuriikide vahel, st ELi, Norra, Fääri saarte ja Islandi vahel. Kuni 2009. aastani toimus selle kalavaru püügivõimaluste kindlaksmääramine ja kvootide jaotamine nende nelja poole koostöös. 2010. aastal määrasid Fääri saared ja Island oma makrellipüügikvoodid ühepoolset kindlaks (seejuures neid ebaproportsionaalselt suurendades), välistades igasuguse koostöö. Kui pooled ei lepi enam kokku kõnealuse kalavaru kasutamise piirides, on selle varu jätkusuutlikkus seatud suure küsimärgi alla.

Samalaadseid konflikte on olnud ka varem. Nii puudub juba aastaid koostöö Kirde-Atlandi põhjaputassuu varude haldamisel ning selline olukord viis kalavaru ammendumiseni 2010. aastal ja nõudis püügikvootide olulist vähendamist.

Õigusliku lünga likvideerimine

Praegu kehtivate õigusaktide kohaselt ei takista miski Fääri saarte pelaagilisel traaleril oma makrellisaaki kohaliku konservitööstuse varustamiseks jätkuvalt maha laadida Šotimaa sadamas. Kuna laev täidab kõiki oma riigi eeskirju, on tema püük täiesti seaduslik ja selle suhtes ei saa kohaldada ebaseadusliku, reguleerimata ja teatamata püügi vastase võitluse meetmeid. Samas toimub püük olukorras, mis tekitab kalavaru säilimisega seotud tõsiseid probleeme. On täiesti ebaloogiline, et EL, kes vastutab kõnealuse varu nõuetekohase haldamise eest, toetab sellist tegevust, avades oma turu.

Kui mõni riik eirab koostöös tehtud otsuseid, on tegemist ebaseadusliku olukorraga ja ELil on õiguslikke vahendeid sellise riigi vastu meetmete võtmiseks ebaseadusliku, reguleerimata ja teatamata püügi vältimise meetmete raames. Koostöö katkemise korral puuduvad aga siduvad otsused ja seega ei ole tegemist ebaseadusliku olukorraga sõna otseses tähenduses. EL võiks võtta meetmeid üldises menetluskorras – kaasotsustamise abil, kuid see mehhanism on liiga kohmakas ja aeglane. Seega on lahenduseks just sellist olukorda käsitleva määruse vastuvõtmine.

Oluline on anda ELile tõhusad vahendid, mis võimaldavad vältida olukorda, et tema turg õhutab koostööd katkestama, ja mis aitavad seega toetada jätkusuutlikku kalapüüki.

Komisjoni esitatud määruse ettepaneku eesmärk on seega täita õiguslik lünk, mida ei ole arvesse võetud olemasoleva ebaseadusliku, reguleerimata ja teatamata püügi vältimise meetmete puhul. Määrust kohaldatakse kõikides sellistes olukordades, kus kalavaru haldamisel osalevad lisaks ELile ka kolmandad riigid, kas siis kahe- või mitmepoolse koostöö või piirkondlike kalandusorganisatsioonide raames.

Tuleb tähele panna, et määrust ei kohaldata selliste kalavarude puhul, mille haldamine on üksnes kolmanda riigi vastutusallas. Seega ei kuulu kalanduse partnerluslepingud selle määruse kohaldamisalasse – nende puhul vastutab rannikuaärsete kalavarude haldamise eest täies ulatuses rannikuriik, kellega partnerluskokkulepe sõlmiti.

Rangelt eesmärgistatud meetmed

Meetmed, mille vastuvõtmiseks komisjon ettepaneku tegi, hõlmavad mitmeid piiranguid alates turgude sulgemisest teatavatele toodetele kuni problemaatiliste kalavarude püügilaevade juurdepääsu piiramiseni sadamastruktuuridele ja teenustele.

Seejuures tuleb meeles pidada tähtsat asjaolu: Euroopa Liit kohustub järgima rahvusvahelisi kaubanduseeskirju, eeskätt neid, mis on kindlaks määratud üldises tolli- ja kaubanduskokkuleppes (tuntud ingliskeelse lühendi GATT all). Kuigi GATT keelab üldjuhul rahvusvahelisele kaubandusele seatavad piirangud, lubatakse selles piiravate meetmete võtmist eeskätt juhul, kui teatavat varu ähvardab oht või kui on oht kahjustada looduskeskkonda. Samas nõuab GATT, et kõnealused piirangud oleks otseselt suunatud vaid konflikti objektile.

Seega, kui näiteks riik X katkestab tursavarude haldamisel koostöö ELiga, võib EL sulgeda oma piirid selle riigi püütud tursa turustamiseks (seda isegi juhul, kui kõnealust turska on töödeldud ja külmutatud riigis Y). EL võib samuti piirata tursapüügi käigus püütud teiste liikide impordi.

(1) KOM(2011) 888.

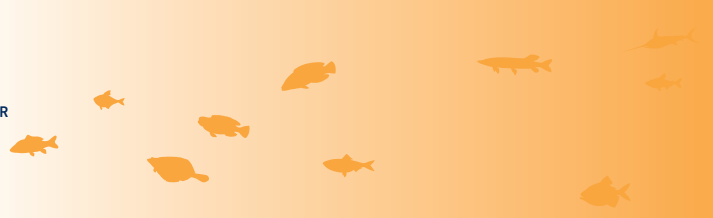

On arusaadav, et selline piirang võib avaldada olulist majanduslikku mõju teatavatele kalanduse valdkondadele. Ei tohi unustada, et EL sõltub 60% ulatuses kala impordist ning teatavad tööstusettevõtted töötavad põhisos välisvarustajate tuginedes. Seetõttu on määruses sätestatud, et turumeetmeid võib kohaldada vaid olukorda põhjalikult tundes ja eelneva mõju-uuringu alusel. Tegemist ei ole niivõrd Euroopa tööstusettevõtete ohustamisega, vaid vajadusega anda neile aega pöörduda teiste, nõuetekohaselt käituvate varustajate poole.

Seejuures jääme täiel määral kalavarude ülemäärase kasutamise vastase võitluse raamesse. Koostöö katkestamine ja ühepoolsed meetmed toovad alati kaasa kahjusid ja kalavarud on seejuures esimene ohver. Jätkusuutlikule kalandusele suunatud poliitikat rakendades ei ole komisjonil muud võimalust kui kasutada oma kaubanduslikku mõjuvõimu selleks, et innustada kõiki riike säilitama kõiki mitme-poolse koostöö vorme ning jõuda vastutustundlike ja jätkusuutlike kokkulepeteni.

Komisjon teeb ettepaneku võtta vastu uus määrus, mis võimaldab sulgeda Euroopa turu sellistest riikidest pärineva kala impordile, kes keelduvad koostööst rahvusvaheliste kalavarude haldamisel.

Geograafilise teabe osas ei nähta ette kohustusliku teabe sisu muutumist praegu kehtivate eeskirjadega võrreldes – vesiviljelustoodete puhul on selleks tootmisriik, kalandustoodete puhul FAO piirkond või suuremad geograafilised piirkonnad, näiteks Atlandi ookeani kirdeosa või Vahemeri.

Soovi korral võivad tootmis- ja turustustevõtted toodete päritolu näitamisel esitada ka üksikasjalikumate teavet, kuid seejuures tuleb jälgida, et päritolu näitamisel kasutataks nimetusi, millega tarbijad on üldiselt harjunud. See võib ühtlasi anda lähimuspõhimõttega seotud kaubanduseeliseid. Liialduste vältimiseks teeb komisjon ettepaneku, et täpsema geograafilise teabe esitamisel tuleks kasutada FAO poolt kindlaks määratud kohanimede nomenklatuuri, näiteks La Manche'i väin, Põhjameri, Läänemeri, Vahemeri, Iiri meri, Biskaia laht.

Niipalju ühisest teabe baaskogumist.

Teatud kohustuslikku teavet reguleerivad sätteid kohaldatakse üksnes värske toodete või näiteks vaid külmutatud või suitsutatud toodete suhtes. Selliste toodete puhul teeb komisjon ettepaneku, et märgisel tuleb lisaks esitada püügist pärinevate isendite kohta püügi kuupäev ja vesiviljelustoodete kohta kasvandustiigist väljavõtmise kuupäev. See võimaldab eristada eriti värskeid tooteid.

Tänapäeval on võimalik, et ülessulatatud toodet pakutakse müügiks samaväärselt värske tootega. Komisjon soovib, et tarbijal oleks sellisest olukorrast võimalik nõuetekohaselt aru saada, teha oma valik teadlikult ja soovi korral eelistada värskeid püügist pärinevaid tooteid.

Lisateave – vabatahtlik, kuid rangelt reguleeritud

Vabatahtlikult esitatava teabe osas meenutab komisjon kõikide toiduainete märgistuse puhul kehtivat üldpõhimõtet – kogu tarbijale esitatav teave peab olema usaldusväärne ja kontrollitav. Kalandustoodete puhul on vabatahtliku teabe esitamine muutunud järjest ulatuslikumaks, eeskätt puudutab see jätkusuutliku püügi märgist, aga ka teavet püügimeetodite, püügitingimuste või tootmise sotsiaalsete tingimuste kohta.

Olles teadlik vajadusest vältida ülereguleerimist, kuid tajudes survet võtta meetmed vastu mõistliku aja jooksul, soovib komisjon, et ta võiks vajaduse korral kindlaks määrata nõutavad miinimumkriteeriumid. Sellise lähenemise eesmärk on tagada, et esitatud teave oleks täpne, läbipaistev ja mittediskrimineeriv ning võimaldaks tarbijal teha teadlikumaid valikuid.

E-märgistuse areng

E-märgistus on tänapäeval kiiresti arenev valdkond, mis sobib Euroopa kalandustoodete jaoks seda paremini, et hiljutised kontrolli valdkonnas tehtud otsused nõuavad toodete jälgitavuse võimaldamist alates püügilaevast (või kasvandusest) kuni taldrikuni. See tarbijale vabatahtlikult esitatava teabe edastamismeetod on ühtlasi tihedalt seotud infotehnoloogia arenguga. Lähtutakse põhimõttest, et igal kalal, molluskil ja koorikloomal on jutustada huvitav lugu oma päritolu, bioloogilise arengu, väljapüügi, konserveerimise, transpordi ja muu kohta, kuid paraku on see liiga pikk märgisele paigutamiseks. See lugu võib aga olla ruumi- ja detailiiranguteta kättesaadav internetist. Nii võib tootja kutsuda kala ostnud tarbijat üles sisestama teatavat koodi või skannima vöötkoodi oma nutitelefoni, et leida teavet selle kohta, kes, millal ja millistes tingimustes kõnealuse kala on püüdnud. E-märgistamine on omapärane ja huvitav võimalus pakkuda tarbijale olemasolevat teavet toote jälgitavuse kohta. Selline lähenemine läbipaistvusele on kooskõlas ka uute tarbimissuundumustega ja seda mitte üksnes kalandus- ja vesiviljelustoodete puhul – tarbija soovib teada, mida ta ostab ja mis on tootega toimunud enne tarbimist.

Näiteks jätkusuutliku püügi märgise puhul ei kehtesta Euroopa Liit omaenda märgistussüsteemi, kuid vajaduse korral on võimalik (arvestades, et FAO suunised viitavad mahetoodete märgistusele) võtta vastu eeskirjad, millele mittevastavuse korral ettevõtjad ei saa väita, et nende kala on püütud jätkusuutlikul viisil. Sellise süsteemi eelis on asjaolu, et see pakub suuremat õiguskindlust, jäädes samas paindlikuks. Eesmärgiks on vältida kaupadega seotud pettusi. Teades, et jätkusuutliku püügi märgisega tähistatud tooted võivad sageli tarbijate poolehoiu ja on seega turul edukamad, peab olema kindel, et edu on välja teenitud ja tootega seotud teave on kontrollitav.

See artikkel täiendab 2010. aasta augustis ajakirjas Euroopa kalandus ja akvakultuur nr 48 ilmunud artiklit.

(1) Määrus nr 1169/2011, milles käsitletakse toiduvalmistamise teabe esitamist tarbijale.

ELi ja Gröönimaa partnerlus – kokkuleppe pikendamine

Euroopa Liit sõlmis Gröönimaaga uue protokoll, mis hõlmab 2007. aastal sõlmitud partnerluskokkulepet ja katab perioodi 2013-2015. Kokkulepe võimaldab ELi laevadel kalastada Gröönimaa majandusvööndis ning näeb selle eest ette rahalise hüvitise maksmise ja kalandussektori toetamise. 2013., 2014. ja 2015. aastal on ELi poolt Gröönimaale makstava hüvitise suuruseks 17,8 miljonit eurot, mille eest saadakse vastu järgmised püügivõimalused: tursk (2 200 tonni), meriahven (3 000 tonni pelaagilisest püügist, 2 000 tonni põhjalähedast püügist), süvalest (6 815 tonni), harilik süvameregarneel (10 900 tonni), harilik hiidlest (400 tonni), kuningkrabi (250 tonni), moiva (60 000 tonni) ja kalju-tõmppeakala (200 tonni). Võrreldes eelmise protokolliga on püügivõimalused vähenenud, kuid hüvitise puhul on ette nähtud täiendav summa 1,5 miljoni euro ulatuses, mis on seotud mainitud püügivõimaluste võimaliku suurendamisega lähtuvalt teadlaste antavast hinnangust, kuivõrd protokoll seab eesmärgiks kasutatavate kalavarude jätkusuutlikkuse. Laevadele väljastatakse püügiluba pärast seda, kui laevaomanikud on teinud oma osamakse Gröönimaa ametiasutustele. Kokkuleppega seotud Euroopa püügilaevastikud kuuluvad Taanile, Eestile, Leedule, Lätile, Poolale, Saksamaale, Ühendkuningriigile, Iirimaaale, Prantsusmaale, Hispaaniale ja Portugalile. Lisaks inimõiguste kaitset puudutavale sättele sisaldab uus protokoll ka ainuõiguslikkuse klauslit – Gröönimaa vetes kala püüdvad Euroopa püügilaevad võivad seda teha vaid partnerluskokkuleppe raames.

ELi ja Guinea-Bissau partnerlus – tõhustamine

Euroopa Liit ja Guinea-Bissau sõlmisid uue protokoll, millega pikendati kalandusalast partnerluskokkulepet kuni 2015. aastani. 2007. aastal sõlmitud partnerluskokkulepe võimaldab ELi püügilaevadel (eeskätt Prantsusmaa, Hispaania ja Portugali laevadel) püüda kala Guinea-Bissau majandusvööndis ja näeb selle eest ette hüvitise maksmise, riigi kalanduspoliitika toetamise ja teadusliku koostöö tegemise. Neis vetes tegutsevad püügilaevad püüavad tuunlasi, troopilisi krevette ja peajalgseid. Uues protokollis on kindlaks määratud, et EL maksab igal aastal hüvitist 9,2 miljoni euro ulatuses, millest 3 miljonit suunatakse riikliku kalanduspoliitika tõhustamiseks (kontrolli- ja haldusmeetmed). Kõnealune hüvitis lisandub kokkuleppelisele summale, mille laevaomanikud maksavad otse Guinea-Bissau ametiasutustele püügiloa väljastamise eest. Lisaks nähakse protokollis ette ELi laevade seire VMSi (*Vessel Monitoring System*) ja elektroonilise pardapäeviku abil. Protokoll tõhustab teaduskomitee rolli halduse valdkonnas ja paneb ELile kohustuse toetada kohalike ja Euroopa ettevõtjate vahelist koostööd. Protokoll hõlmab ka inimõiguste järgimise kohustusega seotud sätet. Protokoll jõustub pärast Euroopa Parlamendi nõusolekul nõukogu ratifitseerimist.

Tellimiskupong

Saatke see kupong postiga alljärgneval aadressil:

Commission européenne
DG Affaires maritimes et pêche
 Unité «Information, communication,
 relations inter-institutionnelles,
 évaluation et planification»
 Rue de la Loi, 200
 B-1049 Bruxelles

või faksi teel numbril (+ 32) 2 297 95 64

E-post: fisheries-magazine@ec.europa.eu

Soovin saada tasuta ajakirja *Euroopa kalandus ja akvakultuur* (5 numbrit aastas) järgmises keeles:

BG	ES	CS	DA	DE	ET	EL	EN	FR	GA	IT	LV
LT	HU	MT	NL	PL	PT	RO	SK	SL	FI	SV	

Eksemplaride arv:

Perekonnanimi: Eesnimi:

Asutus/ametikoht:

Tänav: Nr.: Postkast:

Postiindeks: Linn: Riik:

Tel: Faks:

Väljaannete talitus

Ma soovin olla kursis Euroopa Komisjoni tegevusega ühise kalanduspoliitika ja lõimitud merenduspoliitika valdkonnas.

E-post:

Ma võtan teadmiseks, et komisjon kohustub mitte avaldama minu andmeid kolmandatele isikutele ning mitte kasutama neid andmeid eesmärkidel, mis ei ole seotud nende kogumisega või mis on seotud otsese või kaudse reklaamiga. Mul on õigus mis tahes hetkel nõuda, et minuga ei võetaks rohkem ühendust.